

napos elemi népiskola. Ebből egytanítós 3175 (49.8%), kéttanítós 1503 (23.6%), háromtanítós 506 (7.9%), négytanítós 353 (5.6%), öttenítós 220 (3.4%), hat és tőbbitanítós 484 (7.6%).

*

1928-ban alakult meg az osztrák-francia diákcserabizottság. Azóta 350 esetben cserélték ki osztrák és francia diákokat. Ezenkívül a bizottság igen sok esetben tette lehetővé, hogy osztrák deákok igen jutányosan tölthették a szünidőt francia egyetemi városokban. Továbbá igen sok levélcserét közvetített osztrák és francia középiskolai tanulók között.

*

Az Internationale Zeitschriftban olvassuk, hogy a súlyos gazdasági válság és a nyomában járó takarékosági hullám következtében az Északamerikai Egyesült Államokban 2000 falusi iskolát zártak be. Sok helyen a nyilvános ingyenes iskolákat magániskolákká változtatták át, hogy itt megfelelő nagyságú tandíjat szedhessenek. A városi iskolákban a tanítók számát 5%-kal csökkentették ennek következtében a már amúgy is népes osztályok túlszűfoltakká lettek. A mezőgazdasági államokban megrövidítették a tanévet és ezekben az államokban közel 1 millió gyermek félévénél rövidebb ideig járhatott csak az iskolába. Általában a közoktatási költségeket 22%-kal csökkentették.

*

Dr. Angelescu román közoktatásügyi miniszter a tankönyvkiadókhöz leiratot intézett, amelyben kéri, hogy a tankönyvek magas árára való tekintettel, a könyveknél szokásos könyvkereskedői rabattból 10%-ot engedjenek a vevőknek, vagyis ennyivel tegyék olcsóbbá a tankönyveket. Ezenkívül 10%-ot szolgáltatassanak be a minisztérium folyószámlájára a nemzeti bankhoz, hogy ebből az összegből a szegény tanulókat ingyen tankönyvekkel láthassák el.

*

Jugoszlávia és Románia között kultúregyezség jött létre, melynek értelmében a két állammal szemben a kisebbségi iskolák ügyét a kölcsönösség alapján intézik. Ennek folytán Temesvárott a szerbek püspöki internátust létesítettek a középiskolákba járó 50 szerb anyanyelvű tanuló részére. A temesvári Carmen-Szilvia leányliceumban, a lugosi tanítónőképzőben és a temesvári tanítóképzőben külön osztályok létesültek szerb anyanyelvű tanulók részére. A temesvári tanítóképző szerb I. osztályába a folyó tanévben 26 tanuló iratkozott be.

Szenes Adolf.

LAPSZEMLE

Pedagógiai Szeminárium. 1935. évi november havi számában *Dékány István dr.: A szemlélet elmélete és a társadalomszemléltetés* címen finom analízissel azt fejtegeti, hogy mit tehet az iskola a társadalomszemlélet helyes kialakítását illetőleg. Érdeklődésre tarthat számot *Simon Károly-nak: Összefoglaló jelentés a fiúközépiskolák osztályfőnöki órájáról az 1934/35. tanévben c. tanulmánya*, melyben a középiskolák új tantervébe bevezetett osz-

tályfőnöki órák mult évi ellátásával a középiskolákban szerzett tapasztalatokat gyűjti ebbe az iskolai értesítők idevonatkozó referátumai alapján. Mondanivalóit 3 pontban foglalta össze: 1. Az osztályfőnöki óra általános-ságban, 2. Az osztályfőnöki óra anyaga (utasítása), 3. Az osztályfőnöki óra hatása címen. A folyóirat további cikkében *Noszlopi László dr.: Cselekedtető oktatás* címen ennek a mindinkább előretörő pedagógiai mozgalomnak értékeléséhez ad néhány igen helyes alapvető gondolatot. *Galamb Ödön dr.: A magyar gyorsírás új korszaka* címen értekezik, míg *Ancsel József: Földrajzi mesék az óvodában* c. cikkében a londoni George Philip & Sohn Ltd által útjára bocsájtott „Human Geographes“ (Emberföldrajz) c. sorozatnak első, „Children Far away“ (Távoli vidékek gyermekei) kötetéből közül az óvodás gyermekek részére is alkalmas fejezetet. A gyönyörű földrajzi mesék már ezen a fokon is nagyon alkalmasak az elemi földrajzi fogalmak eleven érzékeltetésére és a gyermeki fantázia helyes kialakítására. A lap további részét mintatanítások teszik. Gazdag könyv- és folyóiratszemléjéből kiemeljük *Imre Sándor: A család békéje* c. jeles műről hozott ismertetést. A folyóirat végén *Nyireő Éva: a csehszlovákiai községi népművelési könyvtárakról* szól.

A folyóirat 1935. évi decemberi számában *Pásztor József dr.: Pázmány és a nevelésügy* címen szentel sorokat Pázmány nagy szellemének abból az alkalomból, hogy a magyar tudományos élet a Pázmány Egyetem fennállásának 300 éves fordulóján emlékünnepséget rendezett. Írásában a nagy tudós korszakalkotó munkálkodásainak pedagógiai vonatkozásait fejtegeti. *Máté Mária: Az óvoda hatása az iskola szempontjából* c. értekezésében azokat a szolgáltatásokat tárja fel, melyekkel az óvodai nevelés a családnak és az iskolának segítséget nyújt. *Gárdonyi Albert dr.: Budapest városrészeinek története* címen kezd sorozatos tanulmányt, ez alkalommal *Kőbánya* ismertetésével tesz szolgálatot a helytörténeti vonatkozású anyaggyűjtésnek. *Lux Gyula dr.: Modern nyelvoktatás* címen, az idegen nyelv tanításának azt a két módját teszi szóvá, melyet a régi és új didaktika a nyelvek tanításánál követ. A folyóirat további részében a Ped. Szeminárium gyakorló elemi iskolájában elhangzott mintatanításokat közli. Igen értékes a lap gazdag könyv- és folyóiratszemléje. Ezek közül *Liber Endre: Budapest szobrai és emléktáblái* c. mű ismertetését emeljük ki, amely munka a fővárosi pedagógusoknak a székesfőváros megismertetésének kapcsán tehet értékes szolgáltatásokat. A folyóirat végén *Nyireő Éva* a Főváros Ped. Könyvtár által az 1935. év II. felében beszerzett új pedagógiai művek jegyzékét közli.

A folyóirat 1936. évi januári számából kiemeljük *Dr. Loczka Alajosnak: A tantervkészítés kérdései napjainkban* c. nagyobb tanulmányát, melyben nagy gondossággal és körültekintéssel vázolja a tantervek készítésénél figyelembe veendő tárgyi és alaki szempontokat. *Gárdonyi Albert dr.: Budapest városrészeinek története* c. tanulmányát folytatja. Ez alkalommal a József- és Ferencváros történelméhez gyűjtött adatokat. A könyv- és folyóiratszemléből felemlítjük *dr. Révész Emil* tollából *Cser János dr.: Korszerű magyar lélektani és nevelésügyi tanulmányok* c. jeles művéről közölt ismertetést, melyben a Főv. Ped. Szeminárium lélektani laboratóriumának utolsó

öt évi munkájával kapcsolatban kidolgozott problémák anyagát tárja fel. A gyermeklélektani kutatások iránt érdeklődők nagy örömmel üdvözlik e könyv megjelenését. *Vikár Kálmán: Drózdly Gyulának: Helyestrási és nyelvi magyarázatok az V—VI. osztályban* c. jeles metodikai művét ismerteti. A továbbiakban *Dr. Cser János*, a lélektani laboratórium vezetője a Fővárosi Ped. Szeminárium *pedagógia-lélektani laboratóriumának szervezetét és feladatait* vázolja. A folyóirat végén *Nyireő Éva: Tallózás a középiskolai értesítők pedagógiai cikkciben* c. közlésében főleg azokat a tanulmányokat ismerteti, melyek az 1934/35. tanévben az újabb ped. gondolatokkal kapcsolatban a középiskolai értesítőkben megjelentek.

Magyar Középiskola. 1935. évi decemberi számában *Agárdi László: Iskola az irodalomban* címen Herczeg Ferenc irodalmi műveinek iskolai vonatkozásait kutatja. *Baják Mihály S. I.: A szorgalomra való nevelés* címmel közöl tanulmányt. Megállapítja a szorgalom értelmét és értékét, majd körülírja a szorgalomra való nevelés eszközeit; itt szól a példaadásról, az egyes szaktárgyak megkedveltetésének módjáról, az önbizalom felkeltéséről, a dícséretnek és jutalmazásnak a szorgalom élesztgetésében való szerepéről, az önálló, összetartó munkára való nevelésről. Tárgyalja a lustaság okait, egyben figyelmezteti a pedagógusokat a túlterhelés veszélyeire is. A folyóirat további részében a hazai és külföldi folyóiratok egyes tanulmányai alapján pedagógiai szemlét ad. Itt ismerteti pl. az osztrák középiskolai új tantervet és a genfi *Nemzetközi Nevelésügyi Hivatal* múlt évi tanügyi kongresszusának gazdag tárgyalási anyagával kapcsolatban hozott fontosabb határozatokat. Az Irodalom rovatban néhány jelesebb pedagógiai munka ismertetését kapjuk; ezek közül kiemeljük *Marczell Mihály dr.: A bontakozó élet* c. művének most megjelent VI. kötetéről (*A nevelés alapvonalai*) szóló ismertetést *Bihari Ferenc* tollából.

A folyóirat 1936. évi január havi számában *Agárdi László: Az iskola az irodalomban* c. folytatólagos tanulmányában Herczeg Ferenc irodalmi műveinek az iskolai élettel kapcsolatos vonatkozásait dolgozza fel. *Dr. Gruber Vilmos: A középiskolai német nyelvtanítás célja és az érettségi vizsgálat* tanulmányában feltárja azt az ellentétet, mely a németnyelv tanításának tantervi célja és az érettségi vizsgálati utasítás követelménye között a tárgy tanítását illetőleg ma fennáll. Megállapítja azokat a szempontokat, amelyekre a németnyelv középiskolai tanításánál tényleg figyelemmel lehetünk. A folyóirat további részeit most is a pedagógiai szemle és az irodalom rovatok töltik ki. Itt kiemeljük *Stuhlmann Petrik: Az ifjúkor lélektana* c. jeles műről közölt ismertetést.

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny f. tanévi decemberi számában *Dr. Zibolen Endre: Az életnevelés nehéz problémáját* fejtegeti. Itt öt csoportban sorakoztatja fel azokat az erőket és tényeket, melyekre, mint az élet nagy küzdelmének ható tényezőire, — az életre való nevelésnél tekintettel lehetünk. Megállapítja a probléma bonyolult voltát. Életre nevelés mindig volt, a megoldandó feladatok a múltban is a szellemi és anyagi